

Tomoko Mukaiyama

Tomoko Mukaiyama is een Nederlands-Japanse pianiste, performer en beeldend kunstenaar gevestigd in Amsterdam. Ze heeft een fascinatie voor offbeat hedendaagse kunst projecten en speelt met de conventies rondom haar instrument en haar professie als pianiste. Door verschillende disciplines te integreren in haar performances, speelt ze met het concept van performance en geeft ze een nieuwe dimensie aan de concertruimte zoals we die kennen. Als multidisciplinair kunstenaar creëert Tomoko performing arts projecten en installaties die klassieke muziek samenbrengen met andere kunstvormen als moderne dans, mode, fotografie en beeldende kunst. Ze werkte samen met filmregisseurs, ontwerpers, architecten, dansers en fotografen, waaronder Marina Abramović, MERZBOW, Jiří Kylián en Michael Gordon. In haar kunstenaarschap is Tomoko iemand die buiten zichzelf treedt. Ze verschuilt zich niet in de klassieke muziekwereld waarin ze is opgegroeid, maar betreedt voortdurend een ander terrein, gedreven om de grenzen van de klassieke muziekwereld te verleggen.

Tomoko maakt eigenzinnige voorstellingen waarin communicatie tussen de performer en het publiek centraal staat. Haar werk ontstaat vanuit het contrast tussen de aanwezigheid en afwezigheid van de componist, de performer en het publiek. Ze creëert verschillende soorten werken in verschillende ruimtes, van de meest prestigieuze muziektheaters ter wereld tot kleine intieme theaters of performances voor een enkele toehoorder. Op deze manier speelt ze met verschillende communicatielijnen die er tussen de performer en het publiek kunnen ontstaan.

In *for you* (2002) speelde Tomoko in een concertzaal voor één luisteraar, die hiervoor unieke toegang had gewonnen op een veiling. De intimiteit van deze performance maakte het concert een indringende ervaring voor de luisteraar, die werd geconfronteerd met de muziek, de pianiste die speciaal voor hem speelde, en zijn eigen eenzame aanwezigheid in de grootse ruimte van de concertzaal. De performance was onderdeel van de Yokohama Art Triennale en vormde onderwerp van discussie op het gebied van muzieksociologie, muzikale esthetiek en tradities in de beeldende kunst.

In 2007 presenteerde Tomoko *Show me your second face*, een fashion-installatie in samenwerking met het ontwerpersduo Klavers Van Engelen waarin zowel de pianiste als de concertvleugel één en dezelfde jurk droegen. Haar muziekinstallatie *Mo-Ichido* (2008), speciaal voor het Wallhouse in Groningen gemaakt, integreerde natuurlijke geuren van organische materialen en video.

Tomoko's grootste kunstproject *wasted* (2009) ging over de vergankelijkheid van vrouwelijke vruchtbaarheid en bestond uit een architectonische installatie van 12.000 witte, zijden jurken, een ritueel en een concert. De performance installatie maakte een internationale tournee die afsloot in het Amsterdamse Muziekgebouw aan 't IJ. In 2011 verscheen in opdracht van de VPRO de documentaire *Water Children* over de bewogen reis die Tomoko maakte in het creatieproces van *wasted*. De film werd getoond op het International Documentary Film Festival Amsterdam en filmtheaters in heel Nederland.

Een van Tomoko's werken die ze steeds op andere wijze blijft uitvoeren is de *Multus* concert serie (2012-). De serie bestaat uit verschillende performances van onder anderen Igor Stravinsky's *Sacre du Printemps* en het minimalistische pianostuk *Canto Ostinato* van Simeon Ten Holt, waarin Tomoko de muziek visualiseert tot beeldend werk met gebruik van andere disciplines als video- en lichtkunst.

Tomoko creëert een grote diversiteit aan projecten, waaronder ook veel dansproducties. Ze werkte samen met de dansgroep Club Guy & Roni en met Jiří Kylián, een van Nederlands meest bekende choreografen. Met Nicole Beutler creëerde ze het dansconcert SHIROKURO, dat werd gepresenteerd tijdens het Holland Festival in 2013 en de Dioraphte dansprijs won.

Op dit moment werkt Tomoko samen met het Spellbound Contemporary Ballet en architect Toyo Ito aan haar grootste productie tot nu toe, *La Mode* (2016). Deze performance-installatie onderzoekt en deconstrueert de hedendaagse identiteit en het consumentisme, materialisme en fetisjisme die voortkomen uit de modewereld, zonder deze letterlijk weer te geven. *La Mode* zal worden gespeeld in ruimtelijke vlakke vloer theaters waarin performers en publiek vrij door elkaar bewegen. Verschillende episodes gekleurd door muziek, dans, video, licht, theatrale beelden en een neerdalende installatie zullen telkens opnieuw de ruimte veranderen en het perspectief van de toeschouwer verschuiven.

Tomoko werd opgeleid aan conservatoria in Tokyo, Indiana (VS) en Amsterdam, en won kort na haar debuut als concert pianiste in 1990 de prestigieuze Gaudeamus Prijs. Als muzikant wordt Tomoko geprezen om haar levendige interpretaties van composities, variërend van barok tot hedendaagse muziek. Ze speelde samen met gerenommeerde gezelschappen over de hele wereld, waaronder Ensemble Modern in Frankfurt, London Sinfonietta, Ensemble Intercontemporain, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra en Het Koninklijk Concertgebouworkest. Tomoko's unieke benadering van de piano inspireerde vele componisten, waaronder Louis Andriessen, nieuw werk voor haar te schrijven.

Sinds enkele jaren fungeert Tomoko's eigen stichting Tomoko Mukaiyama Foundation als producent van haar activiteiten; deze wordt vanaf 2013 meerjarig door Fonds Podiumkunsten ondersteund.